

YIMBY - Yes in my Backyard.

Dnr: 2017-02604

2025-01-11

2025:1

Yttrande om Detaljplan för del av Norrmalm 4:41 i stadsdelen Norrmalm.

Yttrande över detaljplan för del av Norrmalm 4:41 – "Klara City View"

YIMBY Stockholm lämnar härmed sitt yttrande över förslaget till detaljplan för del av Norrmalm 4:41. Vi anser att området har potential att bli en central del av Stockholms framtida utveckling och välkomnar ambitionerna att förbättra tillgängligheten, stadsmiljön och stärka kopplingen till stadens vattenrum. Vi noterar även att våra synpunkter delvis sammanfaller med och delvis kontrasterar mot Skönhetsrådets yttrande, men syftar i grunden till att uppnå en mer attraktiv, hållbar och levande innerstad.

Vi ser positivt på att den överdimensionerade trafikstrukturen ifrågasätts, liksom att gång- och cykeltrafik samt publika verksamheter lyfts fram. Dessa åtgärder kan bidra till en mer dynamisk och sammanhållen stadsmiljö vid Klara sjö.

Trots detta avstyrker vi planen i dess nuvarande form, eftersom den inte utnyttjar platsens exceptionella förutsättningar fullt ut. Byggnadens höjd på endast nio våningar framstår som anmärkningsvärt låg och missar en närmast självskriven möjlighet att utnyttja detta unika läge optimalt. Med tanke på närheten till Stockholms centralstation, det omgivande kollektivtrafikutbudet och den centrala positionen i stadens kärna hade en betydligt högre exploatering kunnat markera platsens betydelse på ett helt annat sätt. Här finns en unik chans att skapa en modern signaturbyggnad som, likt Stadshuset och Kungstornen en gång gjorde, kan markera vår tids visionära och djärva stadsutveckling. Genom historien har Stockholm vågat introducera banbrytande former och höjder i stadsbilden, och denna tradition bör återupplivas.

Samtidigt vill vi framhålla att riksintresset för kulturmiljövård inte bör tolkas som ett direkt hinder mot nyskapande och höjd. Idag finns en tendens att hantera riksintresset alltför begränsande, vilket riskerar att hämma stadens naturliga utveckling och förnyelse. Istället för att se riksintresset som en broms mot djärva grepp bör man tolka det mer dynamiskt. En väl genomförd, högre och arkitektoniskt stark bebyggelse kan fördjupa dialogen mellan stadens historiska lager och dess framtid, och därigenom förstärka Stockholms identitet som en stad som respekterar sitt förflutna men samtidigt vågar blicka framåt.

1. Utmaning av inskränkta perspektiv

Konsekvensanalysen för kulturmiljövården gör problematiska och subjektiva påståenden om att en högre byggnad vid Klara sjö skulle "konkurrera" med Stadshuset och "störa balansen" i Stockholms stadssilhuett. Detta konservativa perspektiv har gång på gång visat sig hämma stadens utveckling. Vi vill kraftfullt ifrågasätta denna ståndpunkt och framhålla att en högre byggnad vid denna plats inte bara kan harmoniera med Stadshuset utan också förstärka dess betydelse. Med rätt utformning kan

en ny signaturbyggnad bidra till en modern tolkning av Stockholms historiska lager och skapa en dialog mellan dåtid och framtid.

Det är hög tid att Stockholm omfamnar en mer dynamisk syn på stadsutveckling och tillåter nya landmärken att utvecklas vid sidan av de historiska, som tillsammans stärker stadens identitet och attraktion.

2. Rivning av Klarabergsviaduktens ena bro och breddning av kajplanet

Eftersom Klarabergsviaduktens förlängning i det s.k. Serafimergenombrottet aldrig kommer att genomföras, anser YIMBY att det bör utredas om den södra av Klarabergsviaduktens broar över kanalen kan rivas. Detta skulle möjliggöra en mer genomgripande omgestaltning av området. Genom att avlägsna en onödig trafikbro kan kajplanet breddas och en tydligare, mer sammanhållen kontakt med vattnet etableras. På så sätt kan en förlängning av Klarabergsgatans icke-bilprioriterade stråk skapas från Sergels torg och västerut, vilket i sin tur frigör mer utrymme för rekreativa ytor, uteserveringar och grönska längs kajen.

Placeringen av den nya bebyggelsen kan i samband med detta flyttas närmare viadukten, med en trottoar mot Stockholm Waterfront och en gata som separerar byggnadskropparna. Detta ökar stadsmässigheten och minskar de visuella och fysiska barriärer som idag hindrar området från att upplevas som en sammanhängande del av innerstaden.

3. Höjden, volymen och blandningen av funktioner i byggnaden

Att föreslå en byggnad om endast nio våningar i detta unika läge är ett tydligt exempel på att potentialen för platsen inte tillvaratas. Med närheten till centralstationen och stadens huvudsakliga kollektivtrafiknav är det svårt att hitta ett bättre läge i Sverige för högre bebyggelse. En högre byggnad bör inte bara innehålla fler arbetsplatser och publika funktioner som restauranger, utsiktsplatser och kulturinslag, utan även bostäder. City är idag i huvudsak arbetsplatsdominerat och behöver mer stadsliv även på kvällar och helger. Genom att tillföra bostäder på denna plats skapas en bättre balans mellan boende, arbete och rekreation, vilket bidrar till ett mer levande och tryggt område dygnet runt.

Platser vid vatten är särskilt lämpade för högre bebyggelse. De unika vyerna mot vattenrummet höjer inte bara det arkitektoniska värdet utan stärker också bilden av Stockholm som en vattennära metropol. Högre byggnader vid vattnet signalerar att staden vågar utnyttja sina mest attraktiva lägen för att skapa urbana landmärken och möter framtidens behov av en tät, klimat- och kollektivtrafikanpassad stadskärna.

4. Trafikstrukturen och koppling till Stockholm Waterfront

Vi välkomnar ambitionen att ersätta Klarasjörampen med en gång- och cykelförbindelse, men ser möjlighet att gå ännu längre. Förutom att riva viaduktens södra bro bör trottoarer och gångstråk anläggas längs Centralbron, kopplade till Stockholm Waterfront Building. Detta skulle överbrygga dagens trafikdominerade barriärer och skapa en mer sammanhängande stadsväv. Genom att ersätta rampstrukturer med promenadstråk, övergångsställen och publika ytor knyts den nya bebyggelsen bättre samman med Waterfront-området och intilliggande stadsdelar.

5. Kajstråket och offentliga rum

Varje meter av frigjord kajyta är värdefull. Genom att skapa en bredare kajpromenad, förse den med sittplatser, grönska och uteserveringar samt integrera den nya gång- och cykelförbindelsen i en övergripande strategi för attraktiva offentliga rum, kan Klara sjö bli ett välbesökt och omtyckt stråk. Detta stärker stadens identitet som en vattennära stad och ökar områdets trivsel och trygghet.

6. Modigare och hållbar arkitektur, inklusive vindkomfort

Byggnadens arkitektoniska gestaltning bör vara modigare och mer inspirerande. En högre byggnad av hög arkitektonisk kvalitet kan förstärka stadens identitet och bli en symbol för vår samtid. Att området berör riksintresset för kulturmiljövård behöver inte hindra en djärvare arkitektur – snarare kan en kvalitativt gestaltad, högre byggnad berika stadsbilden och skapa en konstruktiv spänning mellan nytt och gammalt.

Samtidigt bör byggnadens utformning beakta vindförhållandena vid markplan. Erfarenheter från andra höga byggnader i Stockholm, exempelvis Norra Tornen i Hagastaden, visar att otillräcklig hänsyn till vindförhållanden kan leda till obehagliga kastvindar. För att minska nedåtgående vindströmmar bör man överväga:

- Vindavvisande element såsom markiser, baldakiner eller utskjutande takdelar för att bryta nedåtriktade vindar innan de når marknivå.
- Terrasser och avsatser på olika höjder som kan störa vindflödet och förhindra att starka vindar kanaliseras ned mot gatan.
- Grönska och vegetation nära fasaderna för att skapa naturliga vindskydd och samtidigt bidra till en mer inbjudande stadsbild.

Dessa åtgärder förbättrar både vindkomforten och den övergripande trivseln i stadsrummet, vilket är avgörande för att markplanet ska bli en välfungerande mötesplats för människor.

7. Småskalig variation i markplanet, gröna tak, kopplingar, volymvariation och utsiktsmöjligheter

Utöver de tidigare framförda synpunkterna vill YIMBY betona att arkitektoniska skisser idag visar på en storskalighet i fasaderna som inte nödvändigtvis skapar det attraktiva stadsrum vi eftersträvar. För att säkerställa ett levande och varierat utbud av verksamheter bör markplanet utformas mer småskaligt, med plats för flera olika verksamheter, butiker och restauranger. Detta ökar chansen att området blir både dynamiskt och inbjudande för stadens invånare och besökare under dygnets alla timmar.

Att integrera grönska i form av exempelvis gröna tak kan förbättra stadsmiljön och bidra till ett mer inbjudande helhetsintryck, samtidigt som det ligger i linje med stadens övergripande hållbarhetsambitioner. Vidare kan en variation i volymer, fasadmateriell och arkitektoniska uttryck ge ett mer komplext och intressant stadsrum, som bättre knyter an till omgivande stadsdelar och pågående utvecklingsprojekt.

Slutligen bör möjligheten att erbjuda allmänheten tillgång till utsiktsplatser eller publika takterrasser beaktas. Detta skulle ge stadens invånare och besökare en ny dimension av stadsupplevelsen, stärka platsens attraktionskraft och bidra till att göra området till en verklig tillgång för hela Stockholm.

Slutsats

YIMBY Stockholm avstyrker planen i dess nuvarande form då den inte tar vara på den enorma potential som denna plats erbjuder. Genom att utnyttja faktumet att Serafimergenombrottet aldrig blev av och riva viaduktens södra bro, höja byggnadens volym och arkitektoniska ambition, planera in bostäder samt skapa sammanhängande, attraktiva stråk mot vattnet kan denna del av innerstaden bli ett ledande exempel på modig, hållbar och vattennära stadsutveckling.

Vi uppmanar stadsbyggnadskontoret och stadens beslutsfattare att åter omfamna den framåtblickande attityd som en gång möjliggjorde projekt som Stadshuset och Kungstornen. Låt oss åter våga bygga stad i toppklass, vid vattnet och på höjden, och därigenom säkra Stockholms position som en modern och dynamisk huvudstad för kommande generationer.

- Om YIMBY

YIMBY är ett partipolitiskt obundet nätverk av medborgare som genom konstruktiv feedback vill se en positiv stadsutveckling med mer tät och levande blandstad, ökat kollektivtrafiksresande och städer och infrastruktur som utvecklas på ett både attraktivt och miljövänligt sätt. Vi vill att stadsbyggandet ändrar inriktning från gles bilstad till tät blandstad.

YIMBY Stockholm har ungefär 8700 medlemmar.

Vår hemsida kan besökas på

<http://www.yimby.se/>

Kontaktperson för detta yttrande är:

Anders Gardebring

Torbjörn Klockares gata 21

11330 Stockholm

E-post: anders.gardebring@yimby.se